

met leden van *Tiger I* of *Tiger II*. De volgende telegrammen, gemiddeld één per twee weken, waren in een onbeholpen mengsel van Nederlands en Engels gesteld. Het radioverkeer werd een maand of drie voortgezet – afgebroken werd het, toen, nadat al bij een eerste *security-check* een verkeerd antwoord was gegeven, de tweede *security-check* duidelijkheid schiep. Er werd aan de z.g. Bergsma namelijk gevraagd hoe zijn dochtertje thuis wel eens werd genoemd; het juiste antwoord was: 'Huiskruis', maar er werd geantwoord: 'Meubel', 'zodat', aldus later van der Plas, 'geen twijfel meer bleef.'¹ Het radioverkeer werd afgebroken.

Wat met Oentoeng, de man die zich drie keer voor een missie beschikbaar had gesteld, is geschied, staat niet vast – hij is vermoedelijk door de Japanners geëxecuteerd. Hoe dat zij: ook *Tiger V* was mislukt.

★

Tiger VI was toevertrouwd aan een bij uitstek competent geachte korporaal van het Knil, Srinojo Papilaja. Hij had op Timor aan de guerrilla deelgenomen, hij was in Cairns door kapitein van der Veen deugdelijk opgeleid en hij was de eerste die, conform de denkbeelden die Helfrich had geuit, een reële opdracht kreeg: hij zou namelijk op Java in de (al verschillende keren gebruikte) Pangpangbaai aan land worden gezet en drie dagen later opgehaald; in die drie dagen moest hij gegevens verzamelen over het in omloop zijnde geld, over de ingevoerde identiteitspapieren en over de documenten welke men nodig had om reizen te ondernemen – 'een zinnige opdracht', schrijft Nortier, 'die men reeds bij de eerste *Tiger-parties* had mogen verwachten.'² Zou Srinojo niet in staat zijn, na drie dagen naar de landingsplaats terug te keren, dan moest hij zich begeven naar het gebied in Oost-Java waar, naar gehoopt werd, de groepen van *Tiger I* en *Tiger II* in actie waren – gemeend werd, dat hij er ter plaatse wel iets van zou merken, want dat Bergsma en Brocx en de hunnen eind november '42 aan land waren gezet, was hem veiligheids-halve niet meegedeeld.

Het was de 'O 21' die, al was ook een van de olietanks lek (het oliespoor zou, totdat de betrokken tank na enkele dagen was leeggestookt, de onderzeeboot kunnen verraden), op 23 juli '43 Australië verliet: er was haast. De boot moest zich namelijk tijdig bij het eiland Sempoe

¹ Getuige van der Plas, *Enq.*, dl. VIII c, p. 1358.   ² Nortier, p. 95.